

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 8 kwietnia 2024 r.

ZP-KNPS.431.6.10.2024.ADZ

Pani
Dorota Wojtun-Koblańska
Dyrektor
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Rudnej

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 14-16 lutego 2024 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285) zespół kontrolerów: Anita Denes-Ziemkiewicz – inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Monika Broniszewska – starszy inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rudnej zwanym dalej „GOPS”, z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 14 lutego 2024 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 19 grudnia 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na I półrocze 2024 r.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowała Pani Dorota Wojtun-Koblańska zatrudniona od 20 kwietnia 2000 r. na stanowisku Kierownika, a od dnia 5 marca 2002 r. na stanowisku Dyrektora GOPS w Rudnej, która ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w tym okresie.

Podpisany w dniu 26 marca 2024 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowością działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudnej w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19 i 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowywania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka (pkt 1),
- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz usług sąsiedzkich (pkt 11),
- prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych (pkt 12),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawienia pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (pkt 15),

- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Ustalono, że Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudnej nie wydawał decyzji przyznających tymczasowe schronienie w trybie art. 48a ustawy o pomocy społecznej. Gotowość do realizacji niniejszego zadania, tj. udzielania tymczasowego schronienia w Schronisku Caritas Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej, Ośrodka Aktywizującym dla Bezdomnych Mężczyzn im. Św. Siostry Faustyny, Żukowice 139, 67-231 Żukowice gwarantuje umowa Nr 17/2024 zawarta pomiędzy Gminą Rudna/Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rudnej, a Caritas Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej, ul. Bema 32-34, 67-170 Zielona Góra, dotycząca zapewnienia schronienia dla 1 osoby bezdomnej

Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudnej na podstawie Upoważnień Wójta Gminy Rudna wydawał decyzje administracyjne potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 146).

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych, a począwszy od 1.11.2023 r. prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganym jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Gmina

Rudna prowadziła 1 mieszkanie chronione o powierzchni użytkowej 97,60 m² położone w Rudnej przy ul. Leśnej 10B, 59-305 Rudna. Niniejszy lokal mieszkalny został wydzielony z mieszkaniowego zasobu Gminy Rudna z przeznaczeniem na mieszkanie chronione Zarządzeniem Nr 51/2022 Wójta Gminy Rudna z dnia 16.02.2022 r. Kolejno Zarządzeniem Nr 12/2024 Wójta Gminy Rudna z dnia 18 stycznia 2024 r. wydzielony z mieszkaniowego zasobu Gminy lokal na mieszkanie chronione przeznaczony został na mieszkanie wspomagane.

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 8 i 9 ustawy nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie informowano o potrzebach/nie złożono wniosków o udzielenie pomocy w formie:

- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9).

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 3, 3a, 4 i 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków specjalnych celowych (pkt 1),
- prowadzenia i zapewnienia miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki (pkt 3),
- opracowywania i realizacji projektów socjalnych (pkt 3a),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (pkt 5).

Gmina Rudna nie realizuje zadań z art. 17 ust. 2 pkt 2, 2a i 3b ustawy dotyczących przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze (pkt 2); organizowania i świadczenia usług

opiekuńczych w formie usług sąsiedzkich (pkt 2a); a także przyznawania i realizacji usług wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej (pkt 3b), gdyż jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie zgłaszano potrzeb w tym zakresie.

Osoby z terenu Gminy Rudna wymagające umieszczenia w domu pomocy społecznej kierowane są do placówek odpowiedniego typu, zlokalizowanych najbliżej miejsca ich zamieszkania.

Na terenie Gminy funkcjonuje ośrodek wsparcia o zasięgu gminnym - Klub „Senior+” z siedzibą w Rudnej przy ul. Ścinawskiej 21, 59-305 Rudna, którego oferta adresowana jest do 12 seniorów nieaktywnych zawodowo w wieku 60 lat i więcej. Niniejszy podmiot działa w strukturach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudnej. Funkcjonuje w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 6 i 10 dotyczące:

- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- zapewnienia utrzymania oraz rozwoju systemu teleinformatycznego, a także sporządzania sprawozdawczości i przekazywania jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 10).

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4, 5, 7, 8 i 9 ustawy dotyczące:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiolową lub ekologiczną (pkt 4),
- prowadzenia i rozwoju infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom i osobom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8),
  - wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9)
- nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Dyrektor GOPS, w okresie objętym kontrolą na terenie Gminy nie było zgłoszeń/wniosków o taką pomoc.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudnej koordynował realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

Dyrektor GOPS nie wytaczał powództw o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy. Jednakże osobom zgłaszającym się do Ośrodka pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej udzielali informacji o sposobie wytaczania powództw o roszczenia alimentacyjne. Ponadto pomocy w tej sprawie udzielał radca prawny poprzez porady prawne, a także przygotowywał pozwy (art. 110 ust. 5 ustawy).

W okresie objętym kontrolą GOPS nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami. Pracownicy socjalni udostępniali druki, udzielali informacji i pomagali wypełniać oraz kompletować dokumenty.

Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudnej składał Radzie Gminy Rudna coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Dyrektor i Zastępca Dyrektora GOPS spełniali odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy, tj. posiadali, co najmniej 3 letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Ustalono, że Klubem „Senior+” kieruje Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudnej.

W ośrodkach wsparcia, działających np. w ramach ośrodków pomocy społecznej, obowiązywać powinna zgodna z prawem oraz standardami struktura organizacyjna nadana przez jednostkę samorządu terytorialnego, co w przypadku Gminy Rudna zostało uregulowane Uchwałą Nr LXIV/464/2023 Rady Gminy Rudna z dnia 30 listopada 2023 r., Zarządzeniem Nr 350/2023 Wójta Gminy Rudna z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie wyznaczenia jednostki organizacyjnej do realizacji zadań z zakresu Programu

Wieloletniego „Senior+” na lata 2021-2025, edycja 2024. Zgodnie z pkt 2 Regulaminu Klubu „Senior+” wprowadzonego Zarządzeniem Nr 21/2023 Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudnej z dnia 29 grudnia 2023 r. *nadzór nad działalnością Klubu sprawuje Dyrektor Ośrodka.*

Osoba kierująca Klubem „Senior+” spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku za wyjątkiem osoby wskazanej w protokole spełniali wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ww. ustawy.

W oparciu o przedłożoną dokumentację ustalono, że ukończone w lipcu 2007 r. przez pracownika socjalnego wskazanego pod poz. 4 protokołu studia wyższe zawodowe na kierunku pedagogika w zakresie pracy socjalnej i resocjalizacyjnej nie uprawniają do wykonywania zawodu pracownika socjalnego. Z zaświadczenia o ukończeniu studiów wyższych z dnia 2.07.2007 r. nie wynika, że ww. osoba rozpoczęła studia wyższe licencjackie przed dniem 1 maja 2004 r.

Zgodnie z art. 156 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej osoby, które przed dniem 1 maja 2004 r. rozpoczęły studia wyższe licencjackie lub wyższe magisterskie na kierunkach: pedagogika, psychologia, politologia lub socjologia, po uzyskaniu dyplomu ukończenia tych studiów mogą wykonywać zawód pracownika socjalnego. Przepis art. 156 ust. 3a umożliwia wykonywanie zawodu pracownika socjalnego wszystkim osobom, które przed dniem 1 maja 2004 r., tj. przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, rozpoczęły studia licencjackie lub magisterskie na jednym z kierunków uprawniających do wykonywania zawodu pracownika socjalnego przed wejściem w życie przepisów nowej ustawy: pedagogika, psychologia, politologia lub socjologia. Dotyczy to zatem osób, które w dniu wejścia w życie ustawy, tj. w dniu 1 maja 2004 r. kontynuowały już ww. studia licencjackie lub magisterskie, a następnie ukończyły te studia. Z posiadanej dokumentacji nie wynika, że osoba zatrudniona na stanowisku pracownika socjalnego rozpoczęła studia przed dniem 1 maja 2004 r.

Ustalono ponadto, że w okresie objętym kontrolą ww. *pracownik socjalny* był zatrudniony w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rudnej na czas określony od 4.12.2023 r. do 31.01.2024 r. na stanowisku pracownika socjalnego w wymiarze 5/8 etatu. Dodatek dla pracownika socjalnego otrzymywał od dnia 4.12.2023 r. proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy w wys. 250,00 zł brutto miesięcznie. W okresie od 4.12.2023 r. do 31.01.2024 r. dodatek wypłacony był w całości ze środków własnych. W związku z powyższym odstępuje się od żądania zwrotu dotacji w przedmiotowym zakresie.

Ponadto ustalono, że w okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400 zł wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy otrzymywali wszyscy pracownicy socjalni zatrudnieni w GOPS, do których podstawowych obowiązków należało świadczenie pracy socjalnej lub przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki. W aktach osobowych pracowników socjalnych znajdowały się stosowne pisma o przyznaniu powyższego dodatku oraz zakresy uprawnień i obowiązków. Jak oświadczył Dyrektor GOPS ww. dodatek nie był uwzględniany przy obliczaniu wysokości wynagrodzenia pracownika zgodnie z art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje obszar Gminy Rudna zamieszkały przez 7 428 mieszkańców, w tym 56 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną (stan na dzień 14.02.2024 r.). W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rudnej na dzień kontroli zatrudnionych było 3 pracowników socjalnych świadczących pracę socjalną lub przeprowadzających rodzinne wywiady środowiskowe poza siedzibą jednostki (3 etaty).

Zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy ośrodek pomocy społecznej (...) powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Ośrodek pomocy społecznej (...) zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudnej na dzień kontroli spełniał wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych, o którym mowa w art. 110 ust. 11 ustawy w odniesieniu do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadania z pomocy społecznej wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 103 ze zm.), zwanej dalej „specustawą”.

W trakcie kontroli ustalono, że Ośrodek realizował:

- jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł w oparciu o art. 31 specustawy,
- pomoc w formie posiłku dla dzieci i młodzieży na podstawie decyzji administracyjnej.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Zatrudnienie osoby na stanowisku pracownika socjalnego bez potwierdzenia wymaganych kwalifikacji zawodowych.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenia pokontrolne:

1. Na stanowisku pracownika socjalnego zatrudniać osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego wskazane w ustawie o pomocy społecznej.

Podstawa prawna: art. 116, art. 156 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Rudna
2. a/a

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Iwona Drelichowska-Stopa
Dyrektor Wydziału
Zdrowia i Polityki Społecznej

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontrol i Nadzoru w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewelina Zygmunt

